

Måluppfyllelse 2023

Bolagets namn: Lejonfastigheter AB

Innehåll

Uppfyllelse av uppdrag.....3

	Kommunala ändamålet.....	3
1	Efterlevnad av det fastställda kommunala ändamålet	4
2	Efterlevnad av de kommunala befogenheterna.....	5
	Självkostnadsprincipen	5
	Likställighetsprincipen.....	5
	Lokaliseringsprincipen.....	5
3	Efterlevnad av ägardirektiv och övriga styrande dokument	6
4	Riskhantering	7
5	Sammanfattande bedömning av bolagets uppfyllelse av uppdrag.....	8
	Kommunens färger	20

Uppfyllelse av uppdrag

Denna rapport upprättas för att kommunstyrelsen ska kunna fatta beslut i enlighet med den så kallade uppsiktsplikten, enligt kommunallagen 6 kap 1 §.

Enligt 6 kap 9 § i kommunallagen ska kommunstyrelsen årligen pröva om den verksamhet bolagen har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Kommunala ändamålet

Enligt 10 kap 3 § ska kommunfullmäktige fastställa det kommunala ändamålet med respektive bolags verksamhet. Det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna ska enligt 3 § anges i respektive bolags bolagsordning.

Kommunala befogenheter

Kommunens befogenheter avser de grundläggande principer som gäller för all kommunal verksamhet enligt kommunallagen 2 kap. Dessa principer omfattar därmed även kommunala bolag.

Principerna är bland andra:

- Likställighetsprincipen

En kommun ska behandla sina invånare lika om det inte finns sakliga skäl för annat. Exempelvis ska taxor gälla lika för alla.

- Lokaliseringsprincipen

En kommun får endast bedriva verksamhet inom det egna geografiska området eller för deras medlemmar.

- Självkostnadsprincipen

En kommun får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

1 Efterlevnad av det fastställda kommunala ändamålet

Ändamålet med bolagets verksamhet är att med iakttagande av kommunal likställighetsprincip och på affärsmässiga grunder tillhandahålla lokaler och fastigheter av god kvalitet till i första hand kommunala men även andra offentliga verksamheter samt att svara för mark- och fastighetsförvaltning. Till ändamålet hör även att ge ägaren skälig avkastning.

Efter kommunfullmäktiges godkännande kan bolaget, för att främja dessa ändamål, äga aktier eller andelar i andra företag.

Bolagets affärsidé lyder:

”Lejonfastigheter ska aktivt äga, utveckla och hyra ut lokaler och fastigheter till offentlig verksamhet i Linköpings kommun”

Bolagets vision lyder:

”Vi bidrar till ett attraktivt Linköping där människor trivs och utvecklas – genom hela livet”

Vår värdegrund:

- Vi är **lyhörda**, flexibla och alltid öppna för dialog med kunder, partners, omvärld och varandra

- Vi är **nyttänkare** som sätter människan och framtiden i första rummet. Vi tror på kraften i förändring

- Vi är **långsiktiga** och agera proaktivt – det skapar hållbara miljöer för generationer framåt

Lejonfastigheter tillhandahåller lokaler och fastigheter av god kvalitet till i första hand kommunala men även andra offentliga verksamheter samt att svara för mark- och fastighetsförvaltning. Bolaget medverkar till att Linköping är attraktivt att bo, leva och verka i, genom att utveckla lokalkoncept, affärsmodeller och tillgodose kommunen och andra offentliga verksamheters behov av ny- till och ombyggnader av lokaler och fastigheter.

I samtliga projekt avsätts en procent av byggkostnaden till konstnärlig utsmyckning enligt särskild upprättad projektrutin.

Lejonfastigheter AB levererar enligt upprättad tidplan från Linköpings Stadshus AB in budget, treårsplan, delårsrapporter, årsredovisning, revisionsberättelse, lekmannarevisorernas granskningsrapport samt investeringsplan.

2 Efterlevnad av de kommunala befogenheterna

Bolaget har inte frångått de kommunala befogenheterna.

Bolagen bedriver kommunal verksamhet och i den mån det är tillämpligt ska denna verksamhet utföras inom ramen för de kommunala befogenheterna såsom självkostnadsprincip, likställighetsprincip och lokaliseringsprincip.

Självkostnadsprincipen

Hyressättning tillämpas och sker genom beräkning av de faktiska kostnaderna för drift, externa och interna fastighetskostnader, underhåll och investeringar över tid samt kapitalkostnader enligt självkostnadsprincipen. I självkostnaden ska även ingå kapitalkostnader samt skälig avkastning på det egna kapitalet.

Från och med den 1 januari 2020 ansvarar Lejonfastigheter för Linköpings kommuns lokalförsörjning. En modell för hyressättning har tagits fram för att tydliggöra förhållandet mellan hyresgäst och hyresvärd. Hyresmodellen leder till en prissättning som är transparent, förenklar hyressättningen och är kostnadseffektiv på sikt.

Lejonfastigheter är en utpräglad beställarorganisation som konkurrensutsätter leverantörer och entreprenörer enligt LOU.

Likställighetsprincipen

Lejonfastigheter tillämpar en gemensam process för lokalförsörjning som är lika för samtliga förvaltningar inom kommunen. Alla förvaltningar är representerade och delaktiga i utvecklingen av processen. I och med det utökade uppdraget har Lejonfastigheter arbetat med att standardisera arbetet med lokalförsörjning och skapa en enhetlig bild av nämndernas lokalförsörjningsplaner. Uppdraget utförs i tät dialog med förvaltningarna. Arbetet skapar förutsättningar för att kommunens kunder behandlas lika.

Lokaliseringsprincipen

Bolaget verkar inom Linköpings kommun och uppfyller således lokaliserings-principen.

3 Efterlevnad av ägardirektiv och övriga styrande dokument

Långsiktiga finansiella mål	Mål	2023	2022	2021
Avkastning på eget kapital, %	> 5	5,6	9,3	10,9
Räntetäckningsgrad, ggr	> 2	2,5	7,5	7,2
Soliditet, %	> 12	18	19	19
Soliditet mht marknadsvärde, %	> 25	46	49	51
Nöjda avtalskunder		77	63	66
Nöjda verksamhetskunder	Över branschsnittet	72	69	73
Medarbetarundersökning (Great Place To Work)	Över branschsnittet	79	75	80
Långsiktiga hållbarhetsmål				
Minska klimatpåverkan från hela värdekedjan (scope 1, 2 & 3) med 40% till 2030 jämfört med 2019 (CO2e)*	Netto Noll växthusgasutsläpp 2045	-16%	+8%	-
Minska energianvändningen med 38% från 2015 till 2030 (kWh/m2)**	-2% årligen	-1,4%	-2,6%	0,5%**

* Utfall följs upp årligen och redovisas i hållbarhetsredovisningen

** Måttal gäller för Lejonfastigheters egenägda fastigheter

**År 2021 ökar energianvändningen med cirka 0,5 procent jämfört med 2020, som var ett pandemi år (ej representativt)

Bolaget har inte frångått ägardirektiv eller övriga styrande dokument.

4 Riskhantering

Lejonfastigheters förmåga att identifiera, analysera, hantera och följa upp risker är en prioriterad fråga. Genom att vi hanterar våra risker på ett balanserat sätt leder det till möjligheter och ett mervärde. Vi tillämpar försiktighetsprincipen vid planering av verksamheten. För att analysera kända risker samt identifiera nya genomför vår ledningsgrupp kontinuerligt riskanalyser enligt COSO-modellen. COSO står för The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission och beskriver hur den interna kontrollen är organiserad för företag. Utifrån riskbedömningarna upprättas varje år en internkontrollplan som beslutas av styrelsen.

Vår interna kontroll drivs främst genom att medarbetarna är medvetna om risker och agerar utifrån vårt ledningssystem, där vi enkelt hittar vårt arbetssätt, gällande lagar och regler samt interna styrande dokument. För att förhindra oönskade situationer och allvarliga fel har Lejonfastigheter även en etablerad kontrollmiljö med regelbundna uppföljningar. Arbetet med detta integreras så långt som möjligt i den ordinarie verksamheten och dess processer, och hjälper oss att fokusera vårt förbättrings- och utvecklingsarbete.

Här kommer några exempel:

- Stickprovskontroller inom fastighetsdrift
- Månatlig rapportering av bolagets finansiering till styrelsen
- Månatlig rapportering av att bolaget betalar skatter och avgifter i tid
- Kontroller av myndighetsbesiktningar såsom ventilation, innemiljö, radon och köldmedia
- Leverantörsbedömningar
- Löpande kontroller i pågående projekt

Lejonfastigheters mål är att inga fall av korruption, och inget givande eller tagande av mutor ska ske inom vår organisation eller verksamhet. Lejonfastigheters ledningsgrupp genomför fortlöpande riskanalyser med fokus på affärsetik och korruption för att identifiera de största riskerna i vår värdekedja. Under 2022 genomförde vi en riskanalys genom en självskattningsenkät till de leverantörer som har signerat vår ansvarskod. Analysen och resultatet från enkäten utgör en god grund för att bedöma de risker som eventuellt kan finnas i vårt leverantörsled, exempelvis bristande styrning avseende antikorrupsionsarbetet, att företaget saknar policy eller riktlinje som ledningen kommunicerar och utbildar kring samt att gällande krav inte vidareförmedlas till underentreprenörer.

Alla styrelsemedlemmar (100 procent) är informerade om Lejonfastigheters ställningstagande mot korruption och har fått ta del av information om vårt anti-korrupsionsarbete. Detsamma gäller personalen på Lejonfastigheter som alla får en genomgång om ansvarskoden för medarbetare där det tydligt framgår att korruption, givande eller tagande av muta inte accepteras.

Lejonfastigheter ställer krav på och arbetar tillsammans med våra leverantörer för goda arbetsvillkor, bra arbetsmiljö, miljöhänsyn, mänskliga rättigheter, antikorrupsion och hög affärsetik. På så vis kan vi bidra till både deras och deras underleverantörers utveckling för att säkra ett ansvarsfullt och hållbart leverantörsled. Vi har en utvecklad inköpsprocess som beskriver hur vi genomför våra upphandlingar. Genom vårt digitala inköpsystem har vi en effektiv hantering av beställningar och avrop mot upphandlade avtal, för att minimera risken

för allvarliga fel. I alla våra upphandlingar finns vår ansvarskod för leverantörer med som ett juridiskt bindande dokument.

Under året har fem revisioner genomförts samt två oannonserade arbetsplatsbesök. Samtliga revisioner har initialt påvisat avvikelser och handlingsplaner har därför upprättats för att åtgärda dessa. Detta har sedan följts upp och verifierats. Lejonfastigheter är en engagerad och aktiv medlem i Rättvist byggande. Tillsammans med flera av landets byggherrar arbetar vi för att säkerställa att våra projekt inte ska finansiera kriminella upplägg och för att värna om de individer och företag som arbetar där. Utöver detta har vi ett pågående samarbete inom ramen för Sund konkurrens, ett samarbete mellan Lejonfastigheter, Stångåstaden, Sankt Kors och Byggföretagarna.

En visselblåsarfunktion finns för att medarbetare och övriga intressenter ska kunna framföra påpekanden om eventuella brister vad gäller mänskliga rättigheter eller arbetsvillkor. Funktionen utgår från vår ansvarskod och är kopplad till kommunens visselblåsarsystem. Inga påpekanden om brister har inkommit under 2023.

5 Sammanfattande bedömning av bolagets uppfyllelse av uppdrag

Med bolagets affärsidé respektive vision medverkar Lejonfastigheter till att Linköping fortsätter vara en framgångsrik och attraktiv kommun. Bolaget fortsätter att aktivt arbeta med strategier kring förtätningar av befintliga fastigheter, utrangeringar av riskkonstruktioner samt samordning av underhållsarbeten tillsammans med om-, till- och nybyggnationer.

Vi har uppfyllt samtliga ekonomiska mål, NKI-målet och MMI-målet. Vi har inte uppfyllt energimålet för året, däremot har vi minskat bolagets klimatpåverkan.

Nedan presenteras exempel på de aktiviteter som är i linje med vårt ägardirektiv och Lejonfastigheters affärsplan:

Vårt särskilda ägardirektiv

1 (Ekonomi) säkerställa ett långsiktigt och stabilt ägande av fastigheter för kommunalt finansierad verksamhet,

2 (Ekonomi) erbjuda kommunalt finansierad verksamhet, ändamålsenliga lokaler av god kvalitet och konkurrenskraftiga hyror,

3 (Ekonomi) äga, förvalta och utveckla egna fastigheter samt inhyrning av lokaler och fastigheter som är viktiga för Linköpings kommuns verksamheter,

1-3: Lejonfastigheter hyr ut lokaler till Linköpings kommun, vilket gynnar båda parter långsiktigt. Bolaget underhåller fastigheterna utifrån underhållsplaner kontinuerligt för att kunna erbjuda lokaler av god kvalitet med konkurrenskraftiga hyror. Detta bidrar till stabila

fastighetsvärden och bra finansiell rating, vilket säkerställer lägre finanskostnader. Det i sin tur gynnar kommunen med lägre hyror. Vi har fokus på energioptimering, vilket ger god ekonomi i fastigheterna. Vid nybyggnation tillämpar vi miljömärkning silver. Detta bidrar även till långsiktigt ägande av fastigheter.

Vi har ett grönt ramverk, som vi har uppdaterat 2022, för att ha möjlighet att emittera gröna obligationer och främja låga koldioxidutsläpp och hållbar utveckling genom att investera i ny- och ombyggnadsprojekt som leder till minskad energianvändning och lägre klimatpåverkan samt lägre finansieringskostnader. Lejonfastigheter har emitterat fyra gröna obligationer och har nu en total grön investeringsvolym på 868 miljoner kronor för nybyggnation som kommer att certifieras enligt Miljöbyggnad silver. Dessa gröna investeringar är oftast billigare än traditionella lån. Bolaget har även tagit upp sitt första gröna lån i Norska kronor (NOK) 2022, då det gav oss bättre villkor än traditionella lån. Bolaget har tagit upp ytterligare 2 lån i Norska kronor (NOK) 2023.

Under 2023 genomförde PWC en granskning av vår återrapportering av vårt gröna ramverk för året 2022.

Kommunen har gett oss i uppdrag att utrusta ett 15-tal befintliga och framtida trygghetspunkter, det vill säga samlingslokaler för medborgarna i händelse av samhällskris. Trygghetspunkterna finns oftast i skolor och många av dessa har också skyddsrum. Här ska det exempelvis finnas dricksvatten, mat, första hjälpen, krisstöd med mera. En strävan är att trygghetspunkterna är självförsörjande av el och kan driva hela sin fastighet inklusive exempelvis storkök och gymnastikhall. Uppdraget hanteras av vår underhålls- och teknikenhet.

4 (Socialt) bevaka hyresgästernas intressen för lokaler där bolaget har monopol eller dominerar som hyresvärd,

Kundens behov och dialog med kunden är i fokus. Vi utför intressentdialoger samt NKI-mätningar (avtalskund och verksamhetskund) varje år. Våra medarbetare deltar i regelbundna möten på olika nivåer. Exempel på möten som vi genomför är förvaltarmöten, ekonomimöten och lokalförsörjningsmöten. Årets glädjande resultat om 72 (69) placerar företaget på en fjärdeplats av de 90-tal bolag/organisationer som förvaltar kommunala verksamhetslokaler (som använder samma mätmetod, Evimetrix). Resultatet visar att lyhördhet och extra insatser lönar sig.

5 (Ekonomi) ha en ekonomisk ställning som medger utveckling och investeringar utan ägartillskott.

6 (Ekonomi) vara en långsiktig och affärsmässig fastighetsägare,

5-6: Självkostnadsprincipen: Bolaget ska vid sin prissättning räkna med samtliga kostnader som vid normal affärsmässig drift är motiverade från företagsekonomisk synpunkt. Det innebär att relevanta interna och kalkylerade kostnader ska ingå. I självkostnaden ska också ingå kapitalkostnader samt skälig avkastning på det egna kapitalet. Vi behöver tjäna pengar för att kunna investera i våra fastigheter och behålla fastigheternas värde på lång sikt. Eventuellt överskott regleras årsvis till vår ägare.

Lejonfastigheter är ett helägt kommunalt bolag och äger drygt hälften av de lokaler som Linköpings kommun bedriver verksamhet i. Alla fastighetsbolag, inklusive Lejonfastigheter, beräknar hyran på kapitalkostnaderna för projektkostnaden, och den beräknade driftkostnaden för byggnaden. Projektkostnaden är i princip kostnader för markköp, byggentreprenad, anslutningar av media samt administrativa kostnader som exempelvis detaljplan och bygglov.

Byggentreprenaderna handlas upp i offentliga upphandlingar som är öppna för alla.

Linköpings kommun har av tradition haft en hög ambition kring energiprestanda och hållbarhet samt funktionalitet i sina verksamhetslokaler. Ambitioner som initialt är något dyrare men på sikt är en god investering i många olika aspekter.

I Linköping har vi också principen att hyreshöjningen beräknas på 70 % Index. Det innebär att bara 70 % av hyran räknas med när hyreshöjningen genomförs, men för att projektet ska gå ihop sig blir initialhyran högre.

I Lejonfastigheters hyra till kommunen ingår oftast mediakostnader, dvs kostnader för vatten, värme och el, vilket inte är självklart i andra kommuner. I hyran ingår även invändigt underhåll samt lås och larm. Inte heller detta är självklart inom andra kommuner eller vid inhyrning från privata fastighetsägare.

Inom bolaget finns inga system för bonusar vare sig till chefer eller medarbetare.

7 (Miljö) vara en ledande aktör i strategiska kommunala fastighetsprojekt samt genom egna satsningar och i nära samarbete med forskningen och hyresgäster bevaka och aktivt bidra till miljö- och kretsloppsanpassning och energieffektivisering,

Energieffektivisering

Lejonfastigheter har som mål att minska vår energianvändning med 38 procent per kvadratmeter och år fram till 2030 jämfört med basåret 2015. Årets resultat visar att vi förhållande till vårt basår 2015 har minskat energianvändningen med 25,0 procent.

Våra aktiviteter som bidrar till miljö och kretsloppsanpassning

Lejonfastigheter vill möjliggöra effektivt och kvalitetssäkert återbruk med mer cirkulära materialflöden. Under året har vi skapat förutsättningar för att nå vårt mål om att minska klimatutsläppen med genom följande åtgärder:

Våren 2021 öppnade Lejonfastigheter vår egen återrukshubb i Åleryd. Där sparas välbehållet byggmaterial för inomhusbruk, från våra fastigheter: Genom ett avtal med integration och arbetsmarknadsförvaltningen låter vi personer som står långt ifrån arbetsmarknaden arbeta där. Vi har även en återbrukshubb för utomhusmaterial i Hackefors.

Fokus under året har varit att implementera vårt nya återbruksverktyg, Palats, i verksamheten och bland våra driftleverantörer. Verktyget visar vilka material som finns tillgängliga i våra återbrukshubbar. Nytt för i år är att även våra tomställda lokaler har börjat återbruksinventeras. Material som kan återbrukas i de tomställda lokalerna registreras i Palats och bokas på samma sätt som i återbrukshubben, men bevaras och hämtas i den aktuella lokalen.

- Vi har inlett ett stort samverkansprojekt tillsammans med Åhlin & Ekeroth. Projektet syftar till att återbruka så mycket som möjligt i ombyggnaden av kommunhuset på Drottninggatan. Vi har genomfört en grundlig återbruksinventering, både med vår återbrukskonsult och tillsammans med Åhlin & Ekeroth, vilken resulterade i en lista över produkter och material som anses lämpliga att återbruka inom själva projektet. Demonteringen har genomförts och produkterna lagras på plats. Övriga produkter i gott skick har skickats till Återbrukshubben – helt enligt avfallstrappan.
- Vårt återbruk har resulterat i att vi har undvikit utsläpp motsvarande xx ton CO₂e under året.
- Under året har rivning av Kungsbergsskolan påbörjats, där vi återbrukar tegelfasaden, visst invändigt material samt delar av takteglet.
- I Lejonfastigheters hållbarhetsprogram säkerställer vi att entreprenörerna i våra projekt genomför en avfallsplanering med fraktioner enligt lagkrav, avfallsförordning och miljöbalken. Avfallsplanen ska godkännas av oss innan etableringen sker. Vid KMA(Kvalitet, Miljö, Arbetsmiljö)-revisioner kontrollerar vi att avfallsplanen följs.
- Under året har vi påbörjat projektet med att säkerställa att samtliga av våra fastigheter ska ha tillgång till utrymmen för avfallssortering. Det har inneburit genomgång av hyresavtal, inventering av några av våra fastigheter, analys av pilotprojekt som genomfördes under 2022 och samverkan med vår avfallshanteringsleverantör. Eftersom inga praktiska insatser har gjorts i våra fastigheter under 2023, har vi inte kunnat utvärdera och kommunicera vårt arbete med vår kund. Detta planeras att göras under 2024 då åtgärder vidtagits.
- I projektet Bästa världen, som är ett samarbetsprojekt mellan Lejonfastigheter Tekniska verken, Linköpings kommun, Bixia och Kolmården där vi lyfter lokala och globala hållbarhetsfrågor har vi arbetet med temat avfall för årskurs 5. Där Lejonfastigheter har bidragit med ett uppdrag till eleverna att vara avfallsdetektiver på deras skola.
- De totala avfallsmängderna från våra hyresgäster har ökat med 17,7 ton år 2023 jämfört med 2022. Det motsvarar en ökning på 0,7 %. De avfallsmängder som har ökat under 2023 är från fraktionerna Kontorspapper, Plastförpackningar, Färgat glas, pappersförpackningar, Tidningar och Matavfall, restavfall, hushållsavfall och grovavfall.

Exempel på samarbete med forskningen samt regional samverkan

- Lejonfastigheter samverkar med Linköpings universitet i två projekt som rör klimatanpassning. SAMBO projektet samt Bright projektet. Båda dessa projekt syftar till att skapa motståndskraft för framtida klimatförändringar.
- Lejonfastigheter deltar i Linköpingsinitiativet
- Vi deltar i Östergötland Bygger Klimatneutralt (ÖBKN) tillsammans med flera aktörer från regionen.

Exempel på samarbeten med våra hyresgäster

Kunskap är nyckeln till framgångsrikt energisparande och även små insatser kan göra stor skillnad. Elis Energihjältar är ett samverkansprojekt med våra hyresgäster som på ett lustfyllt och kul sätt lär femåringar hur man sparar energi, och därmed minskar klimatpåverkan. Sedan 2019 har Elis energihjältar utbildat över 400 förskolebarn i att leva mer hållbart. I år har 80 förskolebarn utbildats i energifrågor. De deltagande förskolorna har under 2023 bidragit till en minskad elanvändning i dessa fastigheter med 14 procent och 6 procent värme jämfört med samma period föregående år.

Bästa världen är ett utbildningsprojekt som vill bidra till att barn och ungdomar börjar tänka mer hållbart i sin egen vardag, både med lokalt och globalt perspektiv. Projektet genomförs i samarbete mellan Linköpings kommun, Tekniska verken, Bixia, Lejonfastigheter och Kolmårdens djurpark och erbjuds till alla elever i årskurs 2, 5 och 8 i Linköpings kommun. Lejonfastigheter har bidragit med kunskap om energisystem som finns i våra fastigheter och vad vi tillsammans kan göra för att spara energi samt med uppdrag till eleverna att vara avfallsdetektiver på deras skola.

8 (Miljö) medverka i genomförandet av kommunens miljöpolitik, innebärande bland annat att fortsätta öka andelen förnyelsebar eller återvunnen energi,

Utbyggnad av förnyelsebar energi

Under 2023 producerade våra solcellsanläggningar 595 MWh vilket är en ökning med cirka 1,3 procent jämfört med föregående år. Den förväntade elproduktionen från solceller under 2023 beräknades bli cirka 630 MWh, vilket innebär att utfallet blev 6 procent lägre än prognosen. Den uteblivna elproduktionen kan förklaras med ett antal tekniska problem vilket medfört driftstörningar och ett produktionsbortfall som storleksmässigt linjerar med den procentuella differensen. För närvarande står våra solcellsanläggningar för 1,86 procent av vår totala elanvändning.

Lejonfastigheter har antagit kommunens ambition och ett mål är att år 2025 ska fem procent av vårt elbehov tillgodoses av förnybara källor. Det innebär att vi då behöver producera cirka 2 GWh förnybar energi om året.

När det gäller solcellsinstallationer på befintliga fastigheter pågår det ett löpande arbete med utredning av lämpliga objekt. Det vi ser är att det trots allt är relativt få byggnader som uppfyller alla parametrar för vad vi anser ska vara ett bra solcellsprojekt. Utmaningarna finns framför allt inom takens konstruktion, planerade underhållsplaner och fastighetens i många fall låga elbehov under sommarhalvåret. Detta sammanslaget gör att det är svårt att få ekonomi i investeringarna.

Vid nybyggnation undersöker vi alltid möjligheten till solceller som en naturlig del av fastighetens energisystem. Ambitionen är att merparten av solenergin ska nyttjas inom fastigheten. Under året har vi tillfört tre nya solcellsanläggningar i vårt fastighetsbestånd. Två av dessa har vi själva installerat i samband med nybyggnation i Vreta kloster skola och Vidingsjö skola. Den tredje har tillkommit genom förvärv av Västerlösa gruppbostad. Därmed har vi nu 16 fastigheter med solcellsanläggningar där den sammanlagda förväntade kapaciteten är cirka 750 MWh/år.

Vi publicerar information om våra solcellsanläggningar och hur mycket de producerar live på vår hemsida [Solceller | Lejonfastigheter](#).

9 (Miljö) bygga och hyra in i enlighet med aktuella miljöcertifieringsnormer och aktivt verka för resurseffektivisering och miljöanpassning av fastigheter samt av egna och upphandlade verksamheter.

Vi har som mål att samtliga nya fastigheter ska certifieras enligt Miljöbyggnad silver. Sedan årsskiftet 2023/2024 gäller certifiering enligt version 4.0 för alla byggnader vi söker bygglov för. Ansvar för att detta genomförs korrekt ligger hos funktionen Projekt med stöd av vår KMA-specialist. Eventuella avsteg från certifieringskravet måste godkännas av fastighetschef och hållbarhetschef.

Genom certifieringen säkerställs särskilt minskad miljöpåverkan under drift och vid underhåll, med energieffektivitet som viktig indikator. Kraven bidrar samtidigt till en sund inomhusmiljö för våra verksamhetskunder, genom giftfria materialval och kontroll av parametrar som fukt och ljud. Men fördelarna är fler. För oss som byggherre underlättas styrning och uppföljning av vårt hållbarhetsarbete och vi får en trovärdig kvalitetssäkring och miljömärkning. Dessutom är miljöcertifieringen en förutsättning för grön finansiering. Det här motiverar oss till att bygga mer långsiktigt och hållbart med hög kvalitet.

Under 2023 har vi certifierat fyra byggnader preliminärt: Förskolan Honnörsgatan, Förskolan Blåeldsbågen, Skolan Vreta kloster hus M, Vidingsjö skola hus L. 100 procent av de byggnader som färdigställda under 2023 har certifierats preliminärt enligt Miljöbyggnad silver. För att få en verifierad certifiering måste byggnaden genomgå en granskning och att aktuell information om byggnadens prestanda skickas in inom tre år från det att den tagits i drift. Antalet certifierade byggnader följs upp tertialvis och redovisas i bolagets tertialrapporter. Vi äger cirka 1 000 byggnader och åtta av dessa har miljöcertifierats. 0,8 procent av våra byggnader är därmed miljöcertifierade.

Under året har ett arbete påbörjats för att ta fram en checklista som ska användas vid inhyrning av fastigheter för att kunna påverka och kravställa hållbarhetskrav vid inhyrningar. Arbetet kommer att fortsätta under 2024.

10 (Miljö) anpassa underhållsarbete och ombyggnationer i egna fastigheter till klimatförändringarna,

Sedan januari 2020 deltar vi, tillsammans med flera andra fastighetsägare, i ett forskningsprojekt om klimatsårbarhet och anpassning. Projektet leds av Linköpings universitet, Tema Miljöförändring, och benämns ”Stöd för aktörssamverkan och mångfunktionell anpassning av bostadsområden”. Projektet pågår under åren 2020–2024 och finansieras av Länsförsäkringar. Syftet är att stärka fastighetsägares förmåga att klimatanpassa byggnader och bostadsområden.

Trots att många av Lejonfastigheters byggnader har nattkyla, skuggande träd samt solavskärmning eller solseglar visar sårbarhetsanalysen att det finns förskolor, skolor, omsorgsbyggnader som riskerar kraftigt förhöjda inomhustemperaturer vid värmebölja. Med det som underlag har Lejonfastigheter under 2023 genomfört en fördjupad värmestudie i

utvalda skolor. Via SAMBO-projektet fick vi hjälp att ta fram en enkät till verksamheterna, med frågor kring temperaturen ute och inne, var i byggnaden det blir som varmast och vilken påverkan det har på elever och personal. Utifrån studien har vi monterat takfläktar i klassrum på Nygårdsskolan, för att utreda om det kan vara en lösning för att sänka temperaturen inne varma dagar.

Arbetet pågår med att implementera åtgärder i våra underhållsplaner, driftåtgärder samt i investeringsprojekt.

11 (Ekonomi) ha beredskap för ökad nyproduktion och renovering vid lågkonjunktur,

Lejonfastigheter upprättar och har som mål att följa underhållsplaner oavsett konjunktur. Budgeten för underhåll är en del av bolagets totala budget för fastighetsförvaltning, och kan komma att påverkas i och med ökade kostnader för media, snöröjning, drift etc. Investeringstakten följer kundernas behov som beskrivs i de tioåriga lokalförsörjningsplanerna. Vid högkonjunktur ökar behovet av samhällsservice. Med ökade räntenivåer och kraftigt ökande byggpriser, kan vår kunds vilja att anskaffa nya lokaler påverkas negativt. Några projekt har beslutats att sätta på paus. Dessa projekt kan snabbt aktiveras om nya beslut tas om fortsättning.

Under 2023 fortlöper om- och tillbyggnationer på bland annat Vreta Kloster skola, där en ny skolbyggnad står klar bredvid de äldre byggnaderna. Byggnationen omfattar även modernisering och underhåll av äldre byggnader och hela projektet på fastigheten väntas stå klart under våren 2024. Även den omfattande om- och tillbyggnationen av Vidingsjöskolan pågår och väntas färdigställas under 2025. Här omvandlas en skola från 1960-talet till en modern skola för nutida metodik och pedagogik. Byggnationen av nya Vasahallen i stadsdelen Vasastaden fortskrider och under våren 2024 kommer två fullstora sporthallar om sammanlagt ca 7 000 kvm, anpassade för truggymnastik och parasport, att stå klara. Den efterlängttade om- och tillbyggnation av Blästadsskolan samt ombyggnationen av Kommunhuset, Drottninggatan 45, har startats. Likaså nybyggnationerna av gruppboendena Näselfröet i stadsdelen Harvestad och Fåläsa utanför Vikingstad. Dessa gruppboenden kommer att uppföras som identiska byggnader och vara belägna i naturnära villaområden. Byggnationen av det nya Fenomenmagasinet, som kommer bli belägen vid Valla Gård mellan Linköpings Universitet och Gamla Linköping, är i sin linda. Här bygger Lejonfastigheter en specialanpassad fastighet för Fenomenmagasinets verksamhet som väntas stå klar för invigning under 2025. En omfattande ombyggnation av Vist skola har under hösten färdigställts, där skolans lokaler renoverats och anpassats för att möta verksamhetens behov idag och i framtiden. Under året har beslut om nybyggnation av två stora vårdboenden tagits. Dessa kommer att vara belägna i stadsdelarna Berga och Harvestad, och bli hem åt 90 respektive 80 personer med behov av omsorg. I och med en åldrande befolkning är detta en stor satsning för att möta det växande behovet av omsorg i kommunen. I investeringsvolymen om 874 (416) miljoner kronor ingår även planerat underhåll som bedömts ha en betydande nyttjandetid. Investeringsvolymen finansieras dels med kassaflödet från den löpande verksamheten, dels genom kapitalmarknaden.

Allt detta sammantaget påvisar att Lejonfastigheter satsar på investeringar även i en lågkonjunktur.

12 (Miljö) bidra till CO2-neutralt Linköping. Ökad egen produktion av förnyelsebar el och att bygga koldioxidneutralt är en del i detta.

Lejonfastigheter är en stor beställare i vår sektor och vi tar vårt ansvar för att kraftigt reducera våra utsläpp. År 2022 satte vi ett nytt klimatmål – att minska utsläpp i hela värdekedjan med 40 procent till år 2030, och att långsiktigt nå det nationella målet om netto-noll-utsläpp till år 2045. För att nå dessa mål krävs en tydlig riktning. Därför har vi för första gången tagit fram en Klimatfärdplan som tar ett grepp om helheten. Den visar på inriktning, prioriteringar och konkreta aktiviteter som på olika sätt kan bidra till omställningen mot ett hållbart samhälle. Klimatfärdplanen är resultatet av ett arbete där hela organisationen har bidragit. Nu ska dessa planer och strategier omsättas i vårt arbete, internt och tillsammans med vår kund och våra leverantörer. Aktiviteterna i Klimatfärdplanen har delats upp i olika teman som ligger till grund för en genomförandeplan. Genomförandeplanen i sin helhet går att se i dokumentet Klimatfärdplan 2030.

Lejonfastigheter redovisar klimatpåverkan enligt GHG-protokollet, för de utsläpp som sker direkt och indirekt av den verksamhet som vi bedriver fördelat i scope 1, 2 och 3.

Här följer några exempel på klimatåtgärder som vi har genomfört från året som gått:

- För ökad samsyn och samverkan deltar Lejonfastigheter på kommunförvaltningens Forum för ekologisk hållbarhet.
- Vi för dialog med ramavtalsleverantörer kring beräkning av klimatpåverkan från projekt som de genomför åt oss.
- Vi tar fram riktlinjer för klimatkalkyler i nybyggnadsprojekt med målet att underlätta klimatsmart byggande.
- Inför 2023 avsattes en budget som kan användas för lösningar som minskar klimatpåverkan från vår verksamhet ur ett livscykelperspektiv. Vilka lösningar som har implementerats och resultatet av dessa beskrivs i vår års och hållbarhetsredovisning.
- Flera åtgärder har vidtagits kring systematiskt energiarbete.
- I samband med framtagningen av klimatmålet formulerades en klimatstrategi och energistrategi. För att förankra klimat- och energimålet samt klimat- och energistrategin i verksamheten, har verksamhetsutvecklingsprojektet Minska klimatpåverkan bedrivits.
- Som ett led i att öka mängden förnybart material och minska klimatpåverkan från nybyggnadsprojekt i Linköpings kommun har en Träbyggnadspolicy antagits (2021). Enligt den ska Samhällsbyggnadsnämnden, Lejonfastigheter, Sankt Kors och Stångåstaden ansvara för att sätta upp mätbara mål för träbyggnation samt utveckla interna rutiner och styrdokument som överensstämmer med policyn. Lejonfastigheters nybyggnadsprojekt utreds kontinuerligt möjligheten att bygga i trä.

År 2023 är tredje gången vi tar fram ett klimatbokslut för scope 1, 2 och 3 tas fram. Jämfört med basåret 2019 redovisas fler utsläppsposter år 2023. Exkluderat dessa poster har utsläppen 2023 jämfört med 2019 minskat med 16 procent, framför allt med anledning av färre

färdigställda nybyggnadsprojekt. Sett till utsläppen för vår energianvändning har vi minskat dessa med 1 procent 2023 jämfört med 2019. Vanligtvis står nybyggnadsprojekt för en stor andel av våra totala utsläpp. Under 2023 har dock endast ett nybyggnadsprojekt slutförts, vilket påverkar resultatet positivt.

Årets klimatbokslut jämfört med 2022 visar att vi har minskat vår klimatpåverkan med 28 procent. Det beror framför allt på att vi endast färdigställt ett nybyggnadsprojekt. Däremot har vi ökat våra utsläpp avseende vår energianvändning med 12 procent. Den tredje största utsläppsposten är underhåll-och renovering, där vi ser en ökning av utsläppsmängder jämfört med 2022 vilket kan härledas av ökade underhåll-och renoveringskostnader.

Utsläppen per kvadratmeter har ökat jämfört med tidigare år, detta trots en ökning av våra yta sett till BRA. Ökningen av utsläppen i scope 1 och 2 beror på ökad användning av el, fjärrvärme och RME samt att emissionsfaktorn för energibolagets direkta utsläpp för produktion av fjärrvärme har ökat.

Vi har minskat vår energianvändning med 25,0 procent jämfört med 2015. Målet är att minska energianvändningen med 28% till 2030.

Energieffektivisering av befintligt fastighetsbestånd är grunden för det arbete som görs för att uppnå bolaget energimål. Stort fokus riktas även mot att minimera det energibehov som tillkommer vid nyproduktion. Som styrning certifierar vi samtliga nyproducerade byggnader enligt Miljöbyggnad silver där indikatorn för energianvändning är kravställd till silvernivå vilket innebär 30 procent under energikrav enligt BBR (Boverkets byggregler).

Vi strävar därför efter att utveckla vårt systematiska energiarbete med fokus på samverkan mellan löpande driftoptimering, energieffektiva investeringar och nytänkande. För närvarande pågår ett arbete med att ta fram ett energiledningssystem – från planering till förbättring – som ska integreras i bolagets kärnprocesser.

Energianvändningen samt mängden egenproducerad el följs upp månadsvis på fastighets- och bolagsnivå. Alla mätvärden läses in och verifieras i vårt energiuppföljningssystem, Vitec Energi. Här kan vi bland annat se energianvändningen för specifika områden, exempelvis vid nyproduktion och ombyggnationer och även ta fram normalårskorrigerad energistatistik, där graddagar hämtas genom indata från SMHI.

Konkreta insatser 2023:

- Insatser för att byta ut belysning som innehåller kvicksilver har startat operativt och pågått i stor skala under 2023. Belysningen har bytts ut på drygt 20 fastigheter och några av dem är Anders Ljungstedts gymnasium, Vikingstad skola, Konserthuset och föreningshuset Fontänen. På Stadsbiblioteket har vi byggt om befintliga armaturer så att de funkar bra för LED-ljuskällor. Likt tidigare år har ett antal energibesparande åtgärder genomförts i samband med planerade underhållsarbeten. Under året har vi bl.a. installerat nya och energieffektiva ventilationsaggregat på Hagbyskolan, Folkungaskolan och Ånestadshallen och under sommaren 2024 väntas ett stort ventilationsprojekt på Björnkärsskolan stå klart som har påbörjats under 2023. Under

året har vi också isolerat tak och kattvindar på bl.a. Gottfridbergsskolan och Åleryd vårdbostäder.

- Sedan 2022 genomför vi ett antal pilotprojekt i energieffektiviseringssyfte. Bland annat har vi driftsatt AI för värmestyrning i två fastigheter. Utvärdering av detta projekt pågår. Ett annat projekt handlar om förvärmning och kylning av uteluft via geoenergi, där vi fortfarande arbetar med driftoptimeringen. Inom ramen för testforumet har vi även valt att prova en ny energibesparande lösning för kyl- och frysrum som efter utvärdering visat sig fungera bra och kommer att implementeras i större utsträckning
- Vi har fortsatt utfört energieffektiviserande åtgärder genom främst uppgradering av tekniska system som ventilation och belysning, samt löpande driftoptimering av både befintliga och nyproducerade fastigheter.
- I Linghallen har vi genomfört ett projekt för att minska värmeförlusten genom fönstren. Då byggnaden är K-märkt har vi, istället för att byta ut fönstren, installerat extra isolerglas på de befintliga. Vi kommer att följa upp insatsen under den kalla årstiden och hoppas på ett bra utfall.

För Lejonfastigheter är det betydelsefullt att också våra verksamhetskunder är engagerade i klimatarbetet, och att de upplever att det vi gör tillsammans ger effekt. Glädjande nog har vårt NKI (Nöjd Kund Index) för den frågan ökat med flera enheter i årets undersökning: På frågan om vår kund anser att Lejonfastigheter arbetar aktivt med att minska klimatpåverkan från sina fastigheter. Så fick vi ett resultat på 70, år 2022 och ett resultat på 74, år 2023.

13 (Socialt) särskilt värna goda pedagogiska inom- och utomhusmiljöer i utbildningslokaler samt medverka till utvecklingen av stimulerande miljöer vid olika omsorgsboenden.

Framtagning av en handbok för pedagogiska utemiljöer, som beskriver kreativa och pedagogiska utemiljöer som ska användas för hantering av ökade mängder dagvatten.

När nybyggnation av en skola eller förskola planeras är det önskvärt att byggnaden placeras högt på fastigheten. På så vis får vattnet ett naturligt fall samtidigt som huset skyddas mot vattenskadorna vid eventuella skyfall. Det ger också goda förutsättningarna för att omhänderta takvattnet, göra det synligt och samtidigt få ett tillskott i den pedagogiska utemiljön. Om det finns möjlighet bör man välja en tomt med mycket träd och växtlighet, som med fördel sparas och skyddas. Det suger upp mycket av dagvattnet, skyddar mot sol och inspirerar till såväl rörelse som pedagogiska aktiviteter.

En inspirerande utemiljö vid skolor och förskolor har många goda effekter. Den ger en vardaglig och nära kontakt med naturen, inspirerar till lek och lärande samtidigt som den bidrar till att öka barnens fysiska aktivitet. Ur ett vetenskapligt perspektiv är utemiljöer med vatten särskilt tacksamt. Vatten är källan till allt liv och ingår i många naturvetenskapliga fenomen – från kretslopp och odling till matematik, biologi, fysik och kemi. I denna del beskrivs hur synliga lösningar för lokalt omhändertagande av dagvatten kan användas som en pedagogisk resurs i verksamheterna.

Genom att göra dagvattnet synligt och tillgängligt i förskolors och skolors utemiljöer ökar chanserna till ett naturvetenskapligt lärande. Barnen lockas gärna till vattnet för att leka och utforska med alla sina sinnen. Pedagogen blir ”medupptäckare” och kan inspirera barnen till

att lära sig mer. För pedagogerna skapar det också möjlighet att ”ta läroplanen under armen och barnen i handen” och gå ut för att undervisa och tillsammans reflektera kring vattensamlingarna.

14 (Socialt) aktivt underlätta och verka för att lediga lokaler i befintligt fastighetsbestånd finns för föreningsliv att hyra. Uthyrning sker till Kultur- och fritidsnämnden för vidare uthyrning till föreningslivet.

Lejonfastigheter för en tät dialog med Kultur- och fritidsförvaltningen för att möta deras lokalbehov. Lejonfastigheters utökade uppdrag bidrar till att få en bättre bild av lokalbehovet. Tillsammans med kommunen effektiviserar vi processen för att skapa förutsättningar för överblick och en helhetsbild över hyreslediga lokaler, tillgängliga byggrätter samt anpassningsbara lokaler. Efter önskemål gör vi också anpassningar för att möjliggöra uthyrning kvällstid av fler lokaler så som matsalar och idrottshallar.

15 (Socialt) aktivt verka för att bolagets lokaler är och upplevs vara av god fysisk tillgänglighet,

Vi verkar för en ökad tillgänglighet i nybyggnation och anpassningar/ombyggnationer i dialog med berörd verksamhet. Tillgänglighetsdatabas uppdateras på kommunen kontinuerligt.

16 (Socialt) utveckla effektiva former för dialog med lokalnyttjare,

Lejonfastigheters fastighetsförvaltare genomför fastighetsmöten med varje verksamhet som finns i företagets lokaler två gånger per år. På mötena tas frågor upp som rör lokalernas skick, funktionalitet, planerade underhållsåtgärder eller önskade anpassningar upp bland annat.

Lejonfastigheter arbetar även med utskick av informationsblad som berör hur man som verksamhetschef ska hantera lokalfrågor

17 (Socialt) hyresgästernas inflytande kring lokalbehov och kraven på hög kvalitet i inom- och utomhusmiljöerna samt arbetsmiljön ska säkerställas genom kontinuerlig dialog,

Hyresgästen, i form av kommunens förvaltningar, sätter i hög grad ramarna för lokalernas kvalitet och utformning genom sina lokalkoncept. Lejonfastigheter utgår från dessa i sina projekteringsanvisningar som i sin tur styr hur företagets projekt ska utformas. Hyresgästernas lokalbehov tas om hand och tillgodoses i det gemensamma och kontinuerliga arbetet med lokalförsörjningsplaner

16-17: Se svar på fråga ägardirektiv 4.

18 (Ekonomi) utnyttja längsta ekonomiska och legala avskrivningstider för att ge hyresgästerna rimliga kostnader,

Lejonfastigheter tillämpar regelverket för K3 har bokföringsmässiga avskrivningar på ca 1 - 10 % på byggnad beroende på komponent. Genomsnittet ligger på ca 2 %. Avskrivningarna för till exempel markanläggningar och markinventarier skrivs av snabbare. K3-regelverket är beslutat och godkänt av revisorerna då regelverket var nytt och kan inte ändras godtyckligt.

Skattemässiga avskrivningar i inkomstdeklarationen är ca 3 % (2 - 4 % beroende på fastighet). Antagna avskrivningar i investeringskalkyl/hyresberäkning ca 3 %

19 (Socialt) i syfte att motverka och begränsa användandet av oseriösa aktörer inom byggbranschen ska bolaget begränsa användningen av entreprenadskedjor i byggprojekten samt att huvudentreprenaden ska fullgöra kontroll av att underentreprenören erlägger skatt,

Den ansvarskod för leverantörer Lejonfastigheter antog 2017 ligger till grund för vårt arbete för ett hållbart leverantörsled. Lejonfastigheter upprättar årligen en handlingsplan för hur många och vilka leverantörer som ska revideras under året (tredjepartsrevidering på plats) utifrån risk, självutvärderingsenkäten och ekonomisk volym på avtalet.

Ett av Lejonfastigheters mål är att det ska genomföras tio revisioner under året (fem KMA-revisioner och fem ansvarskodsrevisioner). Under 2023 genomfördes fem KMA revisioner och två oannonserade arbetsplatskontroller.

Vid Lejonfastigheters fem revisioner under 2023 har 13 avvikelser från arbetsmiljökrav identifierats. Det innebär att Lejonfastigheter identifierat fem stycken leverantörer med faktiska negativa sociala effekter. Revisionerna har resulterat i både åtgärdskrav samt krav på förtydliganden kring hur avvikelserna ska hanteras tillfredsställande framöver för samtliga leverantörer. Detta arbete har följts upp av tredjepartsrevisor och KMA-specialist i samverkan med ansvariga avtalsparter. Samtliga avvikelser som har kunnat hanteras har gjort det. De avvikelser som inte har kunnat hanteras har Lejonfastigheter krävt att bättre rutiner ska presenteras till nästa uppdrag så att efterlevnaden säkerställts för att godkänna revisionen. Inga affärsrelationer har avslutats under året till följd av negativa sociala effekter.

Utöver detta har flera stickprovskontroller och skyddsronder/KMA-ronder genomförts i syfte att säkerställa efterlevnad av krav och hitta förbättringspunkter.

Vi har implementerat arbetsmodellen Rättvist byggande i flertalet av våra upphandlingar.

Det är obligatoriskt för varje medarbetare att genomgå en utbildning i vår ansvarskod för medarbetare och ansvarskod för leverantör. Utbildningen syftar till att skapa en medvetenhet kring risker i vår bransch kopplat till korruption, jäv etc. där utbildningen kopplas till vår kompetensmodul. Det är cheferna som har ansvar för att utbildningarna görs, och att uppdatering om genomförd utbildning sker i HR systemet Flex.

Under året har vi arbetat med olika affärsetiska dilemman som varje funktion har diskuterat som ett steg i vårt antikorrupsionsarbete.

20 (Socialt) Ha ansvar för samordning av kommunens lokalförsörjningsplaner.

Tillsammans med förvaltningarna inom Linköpings kommun tar Lejonfastigheter fram 10-åriga lokalförsörjningsplaner som samordnas och prioriteras efter förvaltningarnas önskemål om lokalbehov. I december 2023 lämnades den första samordnade Lokalförsörjningsplanen över till kommunen. Bolaget sammanställer relevanta nyckeltal som stöd till förvaltningarna, har fortsatt arbeta med att skapa struktur i lokalförsörjningsmöten där vi tydliggör vårt sätt att arbeta tillsammans och belyser förbättringsmöjligheter oss i mellan. Våra medarbetare tar del

av förvaltningarnas lokalbehov de nästkommande 10 åren och stämmer av dessa behov med de översikts- och detaljplaner som behoven lokaliseras i. Vi har även täta projektavstämningsmöten där vi uppdaterar förvaltningarna i pågående projekt avseende ekonomi, tidplaner och genomförande.

Ett fördjupat och förbättrat samarbete med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har uppnåtts under året för att underlätta och effektivisera processen kring detaljplanering, bygglov mm.

Kommunens färger

I kommunens varumärkesmanual finns information om färger. Länk: [Färger, Linköpings kommuns varumärkesmanual](#) Färgerna är framtagna för att ge god kontrast mellan bakgrund och text. Om ni låter den här tabellen ligga kvar i dokumentet kommer dessa anpassade färger att ligga kvar i alla färgväljare i dokumentet. Tabellen tas bort efter att ett dokument fastställts.

Godkända kombinationer för text och bakgrund
#F8E59A
#FFB549
#73531D
#FCAFC0
#EE2737
#7c2529
#C5B4E3
#6A6DCD
#2c2d65
#ADDC91
#43B02A
#035f1d
#78D5E1
#0097A9
#004851
#FFFFFF
#EAEAEA
#65665C
#000000